

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره مطالعات و سازمانهای بین‌المللی

دایره مطالعات ارزی

بررسی وضع اقتصادی - ارزی کشورهای عمده
نرخهای بهره، قیمت طلا و نفت

طی هفته منتهی به ۲۸/۱۱/۲۰۰۸

(شماره ۳۶)

۱۰ آذرماه ۱۳۸۷

فهرست مندرجات

صفحه

عنوان

۱	۱- آمریکا
۷	۲- منطقه یورو
۱۰	۳- ژاپن
۱۳	۴- انگلیس
۱۶	۵- طلا
۱۸	۶- نفت

ارزش هر دلار آمریکا به ارزهای عمده (آخر وقت بازار نیویورک) ، قیمت نقدی

هفته منتهی به ۱۳۸۷/۹/۸

طلا ، قیمت نفت خام در بازارهای سلف و ۴ شاخص عمده سهام

۲۰۰۸/۱۱/۲۸

متوسط هفته گذشته	رتبه	درصد تغییرات نسبت به هفته گذشته	متوسط هفته	جمعه ۲۸ نوامبر	پنجشنبه ۲۷ نوامبر	چهارشنبه ۲۶ نوامبر	سه شنبه ۲۵ نوامبر	دوشنبه ۲۴ نوامبر	عنوان	جمعه ۲۱ نوامبر
۰/۶۷۷۸۰		-۰/۸۰	۰/۶۷۲۴۵	-	تعطیل	۰/۶۶۹۲۹	۰/۶۷۲۴۵	۰/۶۷۵۶۲	دلار به SDR	۰/۶۷۷۱۱
۱/۴۹۱۵	(۱)	۲/۹۱	۱/۵۳۴۸	۱/۵۳۸۵	۱/۵۴۰۶	۱/۵۳۲۴	۱/۵۴۵۶	۱/۵۱۷۳	لیره انگلیس *	۱/۴۸۸۵
۱/۲۵۵۹	(۳)	-۲/۰۵	۱/۲۳۰۱	۱/۲۳۵۹	۱/۲۳۱۶	۱/۲۲۷۲	۱/۲۲۶۸	۱/۲۲۹۳	دلار کانادا	۱/۲۷۲۱
۱/۲۱۱۸	(۴)	-۰/۹۹	۱/۱۹۹۹	۱/۲۱۳۸	۱/۲۰۰۵	۱/۲۰۴۵	۱/۱۸۴۲	۱/۱۹۶۶	فرانک سوئیس	۱/۲۲۲۹
۹۵/۸۶	(۵)	-۰/۱۳	۹۵/۷۳	۹۵/۴۸	۹۵/۴۰	۹۵/۶۳	۹۵/۰۹	۹۷/۰۸	ین ژاپن	۹۵/۵۶
۱/۲۵۷۱	(۲)	۲/۵۶	۱/۲۸۹۳	۱/۲۶۹۹	۱/۲۹۰۶	۱/۲۸۸۸	۱/۳۰۶۱	۱/۲۹۱۱	یورو (پول واحد اروپایی) *	۱/۲۵۹۱
۱/۴۷۵۳۷		۰/۸۰	۱/۴۸۷۱۱	-	تعطیل	۱/۴۹۴۱۳	۱/۴۸۷۰۹	۱/۴۸۰۱۲	SDR به دلار	۱/۴۷۶۸۶
۷۵۰/۸۱		۸/۶۲	۸۱۵/۵۴	۸۱۲/۳۰	۸۱۴/۸۵	۸۱۳/۸۵	۸۱۱/۵۰	۸۲۵/۲۰	طلای لندن (هراونس)	۷۸۲/۳۵
۷۵۱/۷۶		۸/۵۷	۸۱۶/۱۵	۸۱۷/۶۵	تعطیل	۸۱۳/۶۵	۸۱۷/۲۰	۸۱۶/۱۰	طلای نیویورک (هر اونس)	۷۹۸/۷۵
۵۰/۶۳		۵/۰۱	۵۳/۱۶	۵۴/۴۹	۵۳/۱۲	۵۳/۹۲	۵۰/۳۵	۵۳/۹۳	نفت برنت انگلیس	۴۹/۱۹
۵۲/۵۰		۱/۹۷	۵۳/۵۴	۵۴/۴۳	تعطیل	۵۴/۴۴	۵۰/۷۷	۵۴/۵۰	نفت پایه آمریکا	۴۹/۹۳
۸۰۵۹		۶/۹۶	۸۶۲۰	۸۸۲۹	تعطیل	۸۷۲۷	۸۴۷۹	۸۴۴۳	DOW-30 (بورس وال استریت)	۸۰۴۶
۸۱۴۸		۲/۵۵	۸۳۵۶	۸۵۱۲	۸۳۷۳	۸۲۱۳	۸۳۲۴	تعطیل	NIKKEI-225 (بورس توکیو)	۷۹۱۱
۴۳۶۸		۵/۳۷	۴۶۰۲	۴۶۶۹	۴۶۶۵	۴۵۶۱	۴۵۶۰	۴۵۵۴	DAX-30 (بورس فرانکفورت)	۴۱۲۷
۴۰۰۰		۴/۹۴	۴۱۹۸	۴۲۸۸	۴۲۲۶	۴۱۵۳	۴۱۷۱	۴۱۵۳	FTSE-100 (بورس لندن)	۳۷۸۱

شماره ۳۷

* هر واحد به دلار آمریکا

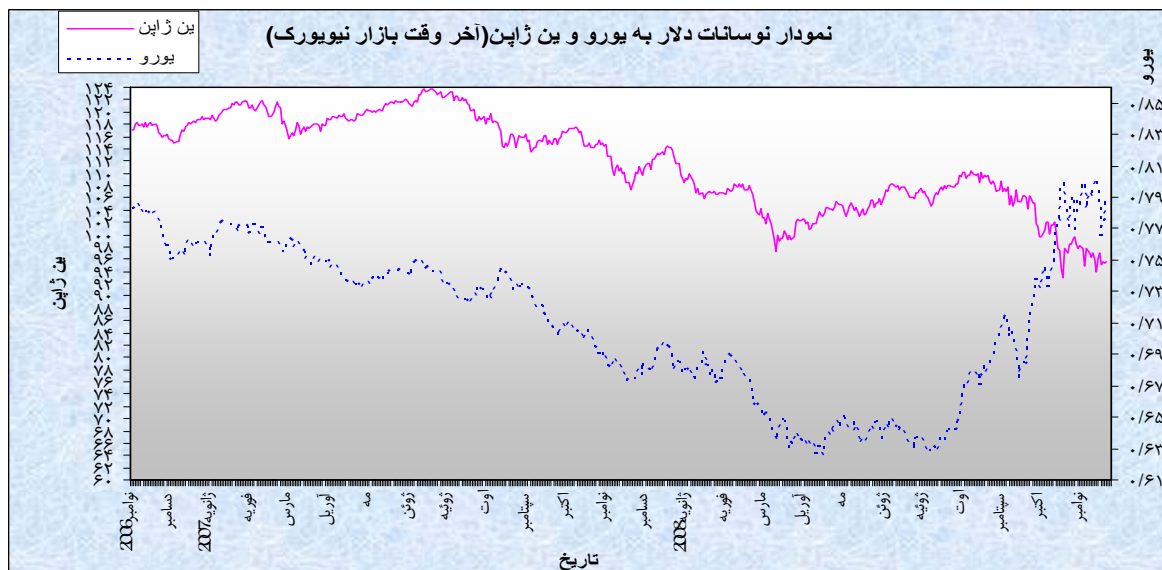
بسمه تعالی

۱- آمریکا

الف- نوسانات دلار

در هفته گذشته دلار آمریکا در برابر تمام ارزهای مورد بررسی تضعیف شد. متوسط ارزش دلار در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر لیره انگلیس، یورو و ین ژاپن، به ترتیب ۲/۹۱ درصد، ۲/۵۶ درصد، و ۰/۱۳ درصد، کاهش داشت. به نرخهای آخروقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۷/۰۸-۹۵/۰۹ ین و هر یورو در محدوده ۱/۳۰۶۱-۱/۲۶۹۹ دلار در نوسان بود.

در هفته گذشته نوسانات دلار عمدتاً تحت تأثیر برنامه دولت آمریکا برای کمک به بانک Citigroup، ارقام اقتصادی منتشره، تصمیم بانک مرکزی برای افزایش اعطای وام به مصرف کنندگان، فرار سرمایه ها به سوی دلار به عنوان مأمن سرمایه گذاری و برخی از موارد دیگر قرار داشت. در روز یکشنبه مطابق با ۲۳ نوامبر، دولت برنامه ای به ارزش ۳۰۶ میلیارد دلار برای ضمانت ارزش دارائیهای بانک Citigroup و ۲۰ میلیارد دلار برای خرید سهام ترجیحی این بانک

اختصاص داد. سیتی گروپ تا سال ۲۰۰۷ میلادی بزرگترین بانک آمریکا بوده است. ارزش بازاری سیتی گروپ از ۲۷۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۶ میلادی و ۲۵۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۰۷ میلادی به ۲۰/۵ میلیارد دلار در روزهای اخیر کاهش یافت. در واقع ارزش کل بازاری آن به کمتر از میزان ۲۵/۰ میلیارد دلاری است که اخیراً بانک مرکزی به آن تزریق کرده و بسیار کمتر از ۷۵/۰ میلیارد دلار سرمایه ای است که این بانک پس از شروع بحران در اوت سال ۲۰۰۷ میلادی، جذب نمود. ارزش داراییهای این بانک حدود ۲/۰۵ تریلیون دلار می باشد. این بانک به حدود ۲۰۰ میلیون مشتری در ۱۰۰ کشور خدمات ارائه می کرد. بزرگی این بانک سبب شد تا وزارت خزانه داری برای نجات آن اقدام نماید. اقدام دولت در نجات Citigroup نشان می دهد دولت اجازه نمی دهد که بانک های بزرگ این کشور ورشکسته شوند. اقدام دولت می تواند بطور موقت تا حدودی از نگرانیها نسبت به دورنمای بازار مالی بکاهد. اما این اقدام دولت آمریکا نشان می دهد که بحران مالی در آمریکا بسیار عمیق می باشد. در روز سه شنبه نیز بانک مرکزی آمریکا یک برنامه ۸۰۰ میلیارد دلاری برای بازگرداندن ثبات به بازارهای مالی، ارائه داد. البته این برنامه و برنامه نجات Citigroup و برنامه های مشابه آنان، برای بازگرداندن اعتماد به بازار و تقویت فعالیت اقتصادی بسیار مفید می باشد. اما این برنامه ها هزینه های بسیار زیادی را نیز به دولت تحمیل کرده است. این هزینه ها در دراز مدت می تواند اثرات منفی بر نرخ برابری دلار داشته باشد. ارقام منتشره در روزهای دوشنبه و سه شنبه نیز حکایت از کاهش شدید فروش خانه های دست دوم ماه اکتبر آمریکا و تجدید نظر نزولی شدید تولید ناخالص داخلی سه ماهه سوم سال جاری این کشور داشت. انتشار این ارقام احتمال ادامه کاهش نرخهای بهره کلیدی آمریکا در آینده را تقویت کرد. حتی احتمال دارد این نرخها در اوایل سال آینده به صفر برسد و بانک مرکزی یکی از ابزارهای پولی مهم خود برای تقویت رشد اقتصادی را از دست بدهد. این احتمال وجود دارد که پس از به صفر رسیدن نرخهای بهره کلیدی در آمریکا، بانک مرکزی این کشور برای تقویت فعالیت اقتصادی به "سیاست انبساطی کمی" Quantitative easing "روی بیاورد. در این صورت دلار به صورت ارز کاملاً مناسب برای استقراض در می آید و عرضه دلار در سطح جهان به

شدت افزایش می یابد. موارد مذکور سبب شد تا در روزهای دوشنبه و سه شنبه دلار در برابر یورو و برخی از ارزهای عمده دیگر سیر نزولی شدیدی داشته باشد. حتی در مقطعی از روز سه شنبه هر دلار به سطح ۱/۳۰۸۰ دلار نیز رسید. در روزهای جمعه (۲۱ نوامبر) و دوشنبه و سه شنبه (۲۴ و ۲۵ نوامبر) یورو در برابر دلار مجموعاً ۴/۹ درصد افزایش یافت که شدیدترین افزایش سه روزه یورو، از زمان ایجاد آن در ژانویه سال ۱۹۹۹ میلادی به بعد می باشد. البته ارقام اقتصادی منتشره در منطقه یورو در روزهای دوشنبه و سه شنبه گذشته نیز منفی بودند. ارقام منتشره در روزهای مذکور حکایت از کاهش شاخص اعتماد بخش تجاری آلمان از ۹۰/۲ در ماه اکتبر به ۸۵/۸ در ماه نوامبر (پایین ترین سطح آن از فوریه سال ۱۹۹۳ میلادی به بعد) و تأیید کاهش ۰/۵ درصدی تولید ناخالص داخلی سه ماهه سوم آلمان، داشت. انتشار این ارقام تا حدودی از شدت فشار نزولی بر ارزش دلار در برابر یورو در روزهای دوشنبه و سه شنبه کاست. در روز دوشنبه به دلیل ترقی شدید سهام آمریکا و به تبع آن افزایش ریسک پذیری سرمایه گذاران، دلار در برابر ین ترقی نمود. اما در روز سه شنبه تداوم ضعف عمومی دلار، موجب ضعف این ارز در برابر ین نیز شد. در روز چهارشنبه کمیسیون اروپا یک برنامه ۲۰۰ میلیارد یورویی (معادل ۲۶۰ میلیارد دلار) را برای تحریک اقتصاد ۲۷ کشور عضو اتحادیه اروپا تصویب کرد. اما گفته می شد که این برنامه برای تحریک اقتصاد اتحادیه اروپا کفایت نمی کند. این امر به همراه خریدهای سوداگران دلاری، موجب تقویت دلار در برابر یورو، ین و برخی از ارزهای عمده دیگر در روز چهارشنبه گردید. در این روز نیز انتشار ارقام مربوط به کاهش شدید فروش خانه های نوساز و کاهش شدید سفارشات کالاهای بادوام آمریکا نتوانست مانع تقویت دلار در برابر سایر ارزها گردد. در روز پنجشنبه بازار ارز نیویورک در تعطیلات رسمی بسر می برد. اما در روز جمعه ترس از بروز رکود جهانی، بی ثباتی بازارهای مالی و احتمال ادامه کاهش نرخهای بهره کلیدی در منطقه یورو به دلیل کاهش فشارهای تورمی، سبب فرار سرمایه های به سوی دلار و ین به عنوان مأمن سرمایه گذاری گردید. همین امر سبب تقویت دلار در برابر یورو و ضعف دلار در برابر ین شد.

ب- بازار پولی داخلی

در روز سه شنبه بانک مرکزی آمریکا یک برنامه ۸۰۰ میلیارد دلاری برای کاهش هزینه استقراض، افزایش دسترسی به وام و افزایش تقاضا برای خرید مسکن، اعلام نمود. طبق این برنامه بانک مرکزی حدود ۱۰۰ میلیارد دلار از اوراق قرضه منتشره توسط شرکتهای Fannie Mae، Freddie Mac و Federal Home Loan Banks را خریداری می کند. بانک مرکزی همچنین ۵۰۰ میلیارد دلار از اوراق قرضه با پشتوانه رهنی Fannie Mae، Freddie Mac و Ginnie Mac را خریداری خواهد کرد. علاوه بر آن، بانک مرکزی تسهیلاتی به مبلغ ۲۰۰ میلیارد دلار برای حمایت از تأمین مالی وامهای مصرفی اختصاص خواهد داد. بانک مرکزی با این اقدام خود حجم عظیمی از اوراق قرضه غیر دولتی را خریداری می کند و این امر به تقویت رونق بازار اوراق قرضه کمک خواهد کرد. رکود در بازار اوراق قرضه از دلایل اصلی مشکلات تداوم بحران نقدینگی می باشد. علیرغم ارائه چنین برنامه ای، به دلیل ضعف شدید اقتصاد آمریکا و کاهش فشارهای تورمی، انتظار می رود که نرخ بهره کلیدی وجوه فدرال تا اوایل سال آینده به صفر برسد. احتمالاً پس از آن بانک مرکزی برای تقویت اقتصاد به "سیاست انبساطی کمی" (quantitative easing) روی خواهد آورد. هم اکنون نرخ بهره کلیدی وجوه فدرال در سطح ۱/۰ درصد و نرخ بهره کلیدی تنزیل در سطح ۱/۲۵ درصد قرار دارد.

جدول نرخهای بهره سپرده سه ماهه (به درصد)

نوع ارز	متوسط هفته منتهی به ۷ نوامبر	متوسط هفته منتهی به ۱۴ نوامبر	متوسط هفته منتهی به ۲۱ نوامبر	متوسط هفته منتهی به ۲۸ نوامبر
دلار آمریکا	۳/۷۰	۲/۱۹	۲/۱۹	۲/۱۹
یورو	۴/۹۴	۴/۲۹	۴/۱۰	۳/۹۱
ین ژاپن	۱/۰۲۳	۰/۸۹۵	۰/۹۰۸	۰/۹۳۳
لیبره انگلیس	۶/۰۵	۴/۳۰	۴/۰۹	۳/۹۵

ج - اقتصاد داخلی

طبق ارقام منتشره در هفته گذشته، رشد تولید ناخالص داخلی سه ماهه دوم از منفی ۰/۳ درصد در ارقام مقدماتی به منفی ۰/۵ درصد مورد تجدید نظر نزولی واقع شد. کاهش تولید ناخالص داخلی در سه ماهه سوم، شدیدترین کاهش در نوع خود از سه ماهه سوم سال ۲۰۰۱ میلادی به بعد می باشد. به احتمال بسیار زیاد در سه ماهه چهارم سال جاری نیز رشد اقتصادی منفی خواهد بود. چون تعداد شاغلین در ماه اکتبر ۲۴۰ هزار نفر کاهش یافت. فروش خانه های دست دوم به نرخ سالانه در ماه اکتبر نسبت به ماه نوامبر ۳/۱ درصد کاهش یافت به ۴/۹۸ میلیون دستگاه رسید. میان قیمت مسکن دست دوم نیز از ۲۰۶/۷ هزار دلار در اکتبر سال ۲۰۰۷ به ۱۹۱/۴ هزار دلار در ماه سپتامبر سال جاری و ۱۸۳/۳ هزار دلار در ماه اکتبر کاهش یافت. در ماه اکتبر تعداد خانه های دست دوم در معرض فروش نسبت به ماه ماقبل ۵/۳ درصد کاهش یافت و به ۴۳۳ هزار دستگاه، یعنی به پایین ترین سطح ۱۷/۵ سال گذشته، رسید. میان قیمت این نوع خانه ها از ۲۲۱/۷ هزار دلار در ماه سپتامبر به ۲۱۸/۰ هزار دلار در ماه اکتبر رسید. در ماه اکتبر تعداد خانه های دست دوم در معرض فروش ۱۰/۲ برابر فروش ماهانه و میزان خانه های تک واحدی نوسازی در معرض فروش ۱۱/۱ برابر فروش ماهانه بوده است. تداوم کاهش قیمت مسکن، حجم عظیم مسکن در معرض فروش، عدم رغبت بانکها به اعطای وام مسکن و کاهش مداوم تعداد شاغلین، سبب تشدید رکود بازار مسکن شده است. این در حالی است که رکود بازار مسکن از دلایل اصلی بروز بحران نقدینگی در جهان بود. سفارشات کالاهای با دوام نیز پس از ۰/۲ درصد کاهش ماهانه در ماه سپتامبر، در ماه اکتبر بطور ماهانه ۶/۲ درصد کاهش یافت. قبلاً انتظار می رفت که سفارشات کالاهای با دوام در ماه اکتبر فقط ۳/۰ درصد کاهش یابد. کاهش سفارشات کالاهای با دوام، شدیدترین کاهش در نوع خود پس از کاهش ۸/۳ درصدی آن در ماه اکتبر سال ۲۰۰۶ میلادی می باشد.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی آمریکا

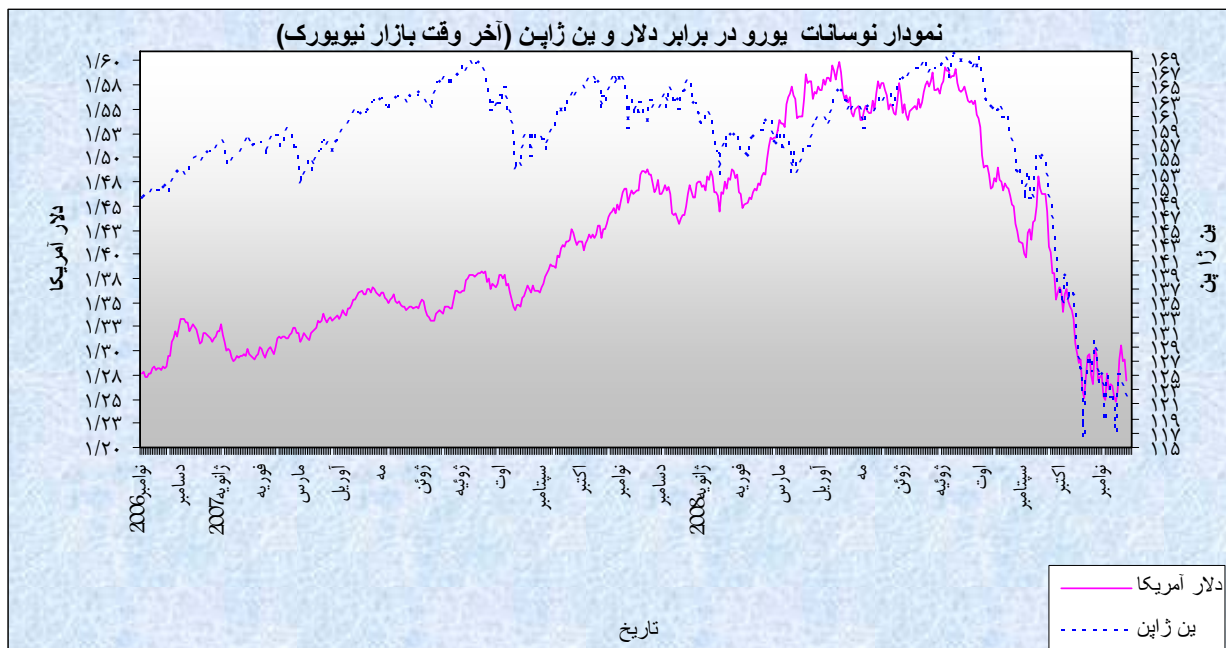
سال ۲۰۰۸												شخصه‌های اقتصادی ماه
اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	
۶/۵	۶/۱	۶/۱	۵/۷	۵/۵	۵/۵	۵/۵	۵/۱	۴/۸	۴/۹	۵/۰	۴/۷	نرخ بیکاری (به درصد)
	-۵۸/۴۷	-۵۹/۰۸	-۶۱/۳۱	-۵۸/۸	-۵۹/۲	-۶۰/۵	-۵۶/۵	-۶۱/۷	-۵۸/۹۶	-۵۷/۹	-۶۳/۱۲	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
	-۲/۸	-۰/۱	۰/۳	۰/۳	-۰/۲	-۰/۷	۰/۲	-۰/۷	۰/۱	۰/۱	۰/۳	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
۳/۷	۴/۹	۵/۴	۵/۶	۵/۰	۴/۲	۳/۹	۴	۴	۴/۳	۴/۱	۴/۳	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
	سه ماه سوم ۲۰۰۸			سه ماه دوم ۲۰۰۸			سه ماه اول ۲۰۰۸			چهارم ۲۰۰۷		رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
	-۰/۵			۲/۸			۰/۹			۰/۷		

۲- منطقه یورو

الف- نوسانات یورو

در هفته گذشته، یورو در برابر تمام ارزهای عمده مورد بررسی به استثنای لیره انگلیس تقویت گردید. متوسط ارزش یورو در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل ۲/۵۶ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر یورو در محدوده ۱/۳۰۶۱-۱/۲۶۹۹ دلار معامله گردید.

نوسانات ارزش یورو طی هفته گذشته، بطور عمده تحت تأثیر شرایط اقتصاد جهانی و بازارهای مالی، معاملات سوداگران و برخی موارد دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه بحث مربوط به کمک مالی آمریکا به بانک Citigroup مطرح بود و تحلیلگران بازار نسبت به اینکه کمکهای مزبور بتواند به رکود اقتصاد جهانی و بحران مالی خاتمه دهد تردید نشان می دادند. این مسأله سبب گسترش ریسک گریزی در بازار ارز لندن و فروشهای یورویی گردید. همچنین ارقام منتشره مربوط به شاخص فعالیت بخش تجاری آلمان- که توسط مؤسسه تحقیقات اقتصادی IFO منتشر می گردد- ضعیف ارزیابی شد. میزان این شاخص از ۹۰/۲ در ماه اکتبر به ۸۵/۸ در ماه نوامبر یعنی پایین ترین سطح خود از فوریه ۱۹۹۳ تاکنون کاهش یافت. در روز سه شنبه گزارش انتشار یافته ای حاکی از

آن بود که اقتصاد آلمان در سه ماهه سوم ۰/۵ درصد افت داشته است. ضمن آنکه بازارهای سهام اروپایی نیز بدلیل ادامه نگرانیها نسبت به شرایط بازارهای مالی با افت مواجه گردید. در روز چهارشنبه آقای Jose Manuel Barroso رئیس کمیسیون اروپا یک برنامه محرک مالی به ارزش ۲۰۰ میلیارد یورو را برای احیای اقتصاد منطقه ارائه کرد. با این وجود اطمینان چندانی به کارایی برنامه مزبور جهت برونرفت از بحران مالی وجود نداشت و ریسک گریزی معامله گران ادامه داشت. در پی آن شاخص سهام اروپایی ۱/۲ درصد کاهش پیدا نمود. نگرانیها نسبت به بحران مالی در روزهای بعدی نیز ادامه داشت. ضمن آنکه برخی فعالان بازار به این نتیجه رسیدند که کاهش نرخ تورم در منطقه یورو زمینه را برای کاهش نرخهای بهره کلیدی در این منطقه فراهم می نماید. با توجه به کلیه موارد یاد شده، ارزش یورو در برابر دلار در بازار ارز لندن تقریباً در کلیه روزهای هفته از سیر نزولی برخوردار بود.

ب - بازار پولی داخلی

در هفته گذشته آقای Alex Weber عضو شورای سیاستگذاری بانک مرکزی اروپا طی سخنانی گفت: در صورت کاهش فشارهای تورمی و تشدید وخامت در دورنمای اقتصادی، امکان کاهش های بیشتر نرخهای بهره وجود دارد. وی افزود با افت قیمت های انرژی، زمینه برای کاهش تورم وجود دارد و این نرخ احتمالاً در سال ۲۰۰۹ به زیر ۲/۰ درصد (حد مورد نظر بانک مرکزی اروپا) خواهد رسید. به علاوه پیش بینی می شود که اقتصاد آلمان در سه ماهه چهارم و پس از آن در سال ۲۰۰۹ باز هم افت نشان دهد. نرخ بیکاری هم در این کشور و هم در کل منطقه یورو رو به افزایش است و همه اینها در مجموع نیاز به ادامه سیاستهای پولی انبساطی را بیشتر می کند.

ج - اقتصاد داخلی

کسری حسابجاری منطقه یورو در ماههای اوت و سپتامبر به طور مشابهی ۶/۰ میلیارد یورو بود، اما کسری حساب تجاری از ۵/۲ میلیارد یورو در ماه اوت به ۳/۹ میلیارد یورو در ماه سپتامبر بهبود

یافت. نرخ بیکاری که از ۷/۵ درصد در ماه اوت به ۷/۶ درصد در ماه سپتامبر رسیده بود با افزایش مجدد در ماه اکتبر به ۷/۷ درصد رسید. میزان سفارشات بخش صنعتی پس از ۱/۵ درصد افت ماهانه در ماه اوت، در ماه سپتامبر نسبت به ماه قبل ۳/۹ درصد کاهش یافت. افت سالانه سفارشات در ماههای اوت و سپتامبر نیز به ترتیب ۶/۴ درصد و ۱/۱ درصد بود. شاخص اعتماد اقتصادی از ۸۰/۰ در ماه اکتبر به ۷۴/۹ در ماه نوامبر کاهش نشان داد که این پایین ترین رقم برای شاخص مذکور از اوت ۱۹۹۳ تاکنون بود. تولید ناخالص داخلی آلمان در سه ماهه سوم نسبت به سه ماهه قبل ۰/۵ درصد کاهش نشان داد. رشد اقتصادی سه ماهه دوم نسبت به سه ماهه قبل نیز ۰/۴- درصد بود.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی منطقه یورو

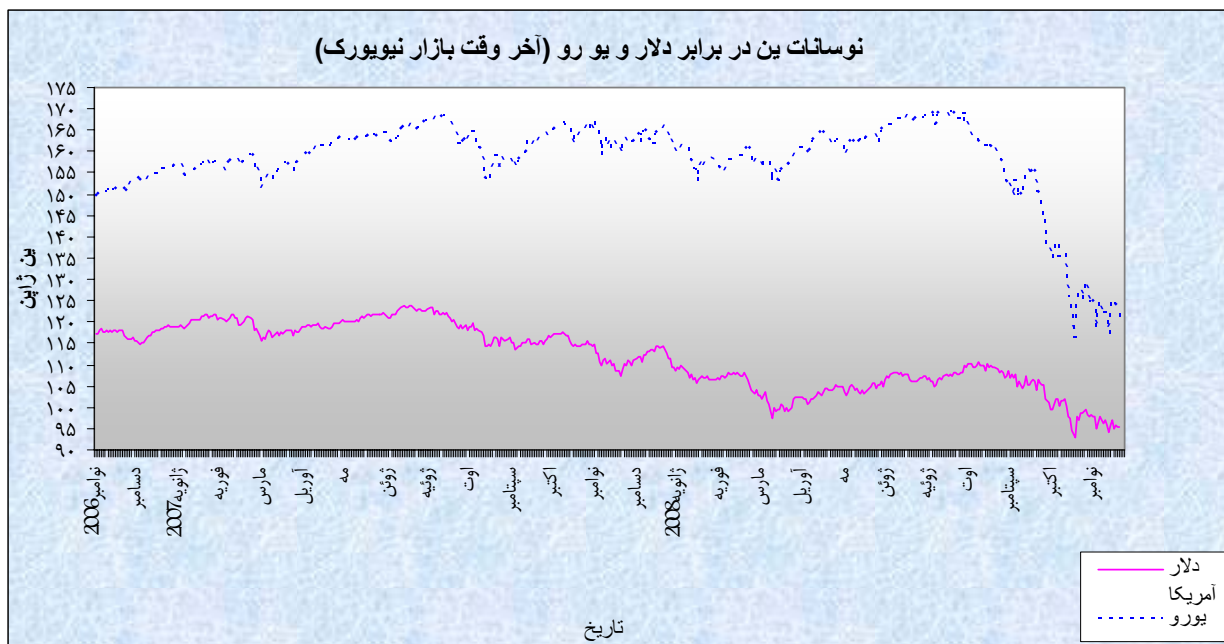
سال ۲۰۰۸										شاخصهای اقتصادی
اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	
۷/۷	۷/۶	۷/۵	۷/۴	۷/۴	۷/۳	۷/۲	۷/۱	۷/۱	۷/۱	نرخ بیکاری (به درصد)
	-۸/۰۴۵	-۱۴/۱	۳/۶۳۴	۰	۷/۲۹	۳/۵۷	-۲/۱۷	۱۸/۰۰	۹/۷۱	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
	-۱/۶	۰/۸	-۰/۲	-۰/۱	-۱/۹	۰/۸۸	-۰/۶۰	۰/۳۵	۰/۷	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
۳/۲	۳/۶	۳/۸	۴/۰	۴/۰	۳/۷	۳/۳	۳/۶	۳/۳	۳/۲	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
	سه ماهه سوم			سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۸			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
	۰/۷			۱/۴			۲/۱			

۳- ژاپن

الف-نوسانات ین

در هفته گذشته، ین ژاپن در برابر تمام ارزهای عمده باستانای دلار امریکا تضعیف گردید. متوسط ارزش ین در برابر دلار در هفته قبل نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۰/۱۳ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر دلار در محدوده ۹۷/۰۸-۹۵/۰۹ ین معامله گردید.

روز دوشنبه بازارهای مالی ژاپن به دلیل روز موسوم به شکر گذاری کار تعطیل بود اما در سایر بازارهای آسیایی، پس از اطلاع معامله گران از وضعیت بانک بزرگ آمریکایی سیتی گروپ، دلار تحت فشار قرار گرفت و تضعیف شد. در اوایل شروع بکار بازار آسیا، وزارت خزانه داری، بانک مرکزی (فدرال رزرو) و موسسه دولتی تضمین سپرده های بانکی (FDIC) آمریکا طرح کمک و برنامه نجات بانک سیتی گروپ را اعلام کردند. به موجب این طرح، وزارت خزانه داری، ۲۰ میلیارد دلار نقدینگی در اختیار این بانک قرار می دهد و با هماهنگی FDIC، تا ۳۰۰ میلیارد دلار از مطالبات و وام های مسکن پرمخاطره این بانک تضمین خواهد شد. خبر دیگری که

از دو روز پیش بازارهای مالی را تحت تاثیر قرار داد، احتمال انتخاب آقای (Timothy Geithner) رئیس فعلی بانک فدرال نیویورک، به عنوان وزیر جدید خزانه داری ایالات متحده از سوی رئیس جمهور منتخب - باراک اوباما - است. انتخاب آقای گیتنر با واکنش مثبت بازار همراه بود زیرا وی سابقه مشخص و روشنی در جریان بحران اخیر مالی داشته است. بازار این تحولات را نشانه ای از تلاش و تعهد سیاستگذاران آمریکایی برای جلوگیری از شروع موج جدید بحران و بازگرداندن آرامش و ثبات به بازار می دانند. در معاملات این روز، EurUsd تا سطح ۱/۲۶۷۸ پیش رفت و UsdJpy در هنگام باز شدن بازار به سطح ۹۴/۹۵ افزایش یافت و در ادامه مابین سطوح ۹۵/۵۰ تا ۹۵ قرار گرفت. شاخص سهام در ژاپن نیز با افزایش یافت. شاخص Nikkei ۲/۶۹ افزایش یافت. روز سه شنبه، بدنبال اعلام محرک های جدید اقتصادی در آمریکا، میزان ریسک پذیری در بازارهای مالی افزایش یافت و در نتیجه، دلار تضعیف شد. حرکت صعودی قدرتمند وال استریت (که عمدتاً شامل افزایش قیمت سهام شرکتهای مالی بود) روز سه شنبه در بازارهای آسیا نیز دنبال شد و تقاضا برای خرید دارایی های پرریسک، به تضعیف ارزهای مطمئن بازار (ین ژاپن، دلار آمریکا و فرانک سوئیس) انجامید. تصمیم روز گذشته وزارت خزانه داری، بانک فدرال و موسسه دولتی تضمین سپرده های بانکی (FDIC)، برای کمک به سیتی بانک و افزایش گمانه ها از احتمال بررسی و تصویب دومین طرح محرک اقتصادی که در کوتاه مدت معرفی و اجرا خواهد شد، توجه سرمایه گذاران را به سوی خود جلب کرده بود. همچنین، آقای اوباما، رئیس جمهور منتخب ایالات متحده، تیم اقتصادی خود را با این ترکیب معرفی کرد: گیتنر، رئیس فعلی بانک فدرال نیویورک به عنوان وزیر خزانه داری، لارنس سامرز به عنوان رئیس شورای اقتصاد ملی و خانم کریستینا رومر رئیس شورای مشاوران اقتصادی که این افراد در تیم اقتصادی دولت جدید آمریکا مشغول بکار خواهند شد. اعلام اسامی تیم اقتصادی اوباما، نیز به تقویت بازارهای مالی کمک کرد. شاخص سهام نیکی در ژاپن باز هم در روز سه شنبه افزایش یافت. این شاخص صعودی به میزان ۵/۲۲ درصد نسبت به روز قبل از آن داشت. پس از کمرنگ شدن تأثیر مثبتی که طرح کمک به بانک سیتی گروپ در باز بازارهای مالی جهان در دو روز اول هفته گذشته داشت روز چهارشنبه به دارایی های کم ریسک نظیر اوراق قرضه خزانه داری آمریکا افزایش یافت. در بازارهای آسیایی علی رغم کاهش ریسک پذیری بازارهای سهام اندکی تقویت شدند. در راستای کاهش ریسک پذیری دلار آمریکا و ین نیز به

عنوان ارزهای کم بازده و مطمئن بازار در این روز تقویت شدند. با شروع روز پنجشنبه شرایط اطمینان در بازارهای مالی آسیا بهبود یافت. بازارهای سهام آمریکا در روز قبل برای چهارمین روز متوالی تقویت شدند، اعلام کمک بانک فدرال برای خرید بدهی شرکتها، بسته محرک اقتصادی ۲۰۰ میلیاردی یورو و کاهش مجدد نرخ بهره بانک مرکزی چین (PBoC) به میزان ۱۰۸ واحد، از عوامل مهم در افزایش میزان اعتماد سرمایه گذاران محسوب می شود. کاهش شدید نرخ بهره بانک خلق چین هرچند موجب بهبود تمایلات بازار گردید اما حملات تروریستی در هند، بیشتر توجه بازار را به خود جلب کرد تا حدود زیادی خوش بینی اولیه را از بین برد. در روز جمعه میزان تولیدات صنعتی ژاپن، کمتر از حد انتظار (۲/۵٪-) اعلام شد و به ۳/۱٪ - کاهش یافت، در مقابل، نرخ بیکاری این کشور در ماه اکتبر به ۳/۷٪ کاهش یافت که از رقم مورد انتظار بازار ۴/۲٪ کمتر بود. این آمارهای متفاوت و البته همچنان منفی، وضعیت نابسامان اقتصادی و عمیق تر شدن شرایط رکود در اقتصاد سرزمین آفتاب تابان بیشتر نمایان می کند. علیرغم این آمارهای منفی، روز جمعه شاخص سهام توکیو (Nikkei 225)، با ۰/۷٪ افزایش همراه شد اما، شاخص Topix با ۰/۳٪- کاهش به سطح ۸۳۱/۲۷ رسید.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی ژاپن

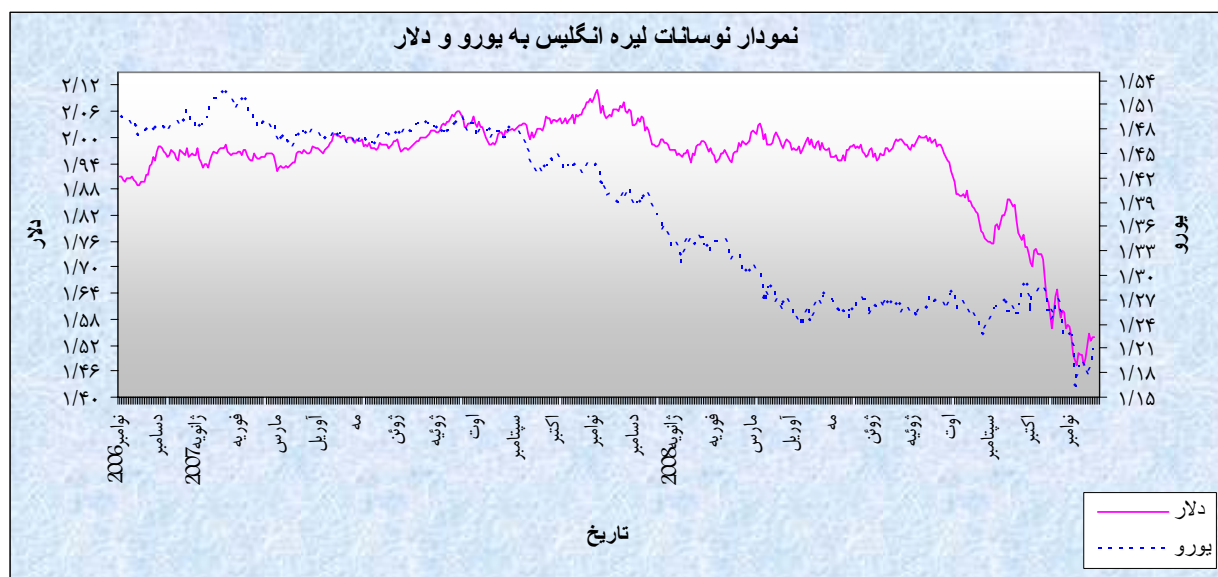
سال ۲۰۰۸												شاخصهای اقتصادی
اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر	
۳/۷۰	۴/۰۰	۴/۲۰	۴/۰۰	۴/۱۰	۴/۰۰	۴/۰۰	۳/۸۰	۳/۹۰	۳/۸۰	۳/۸۰	۳/۸۰	نرخ بیکاری (به درصد)
۰/۷۳	۰/۹۰	-۳/۰۹	۲/۱۷	۲/۳۶	۵/۰۷	۶/۱۸	۱۲/۴۱	۹/۶۶	۰/۸۰	۹/۲۷	۸/۴۰	موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
-۳/۱۰	-۲/۳۰	-۳/۵۰	۰/۹۰	-۲/۲۰	۲/۸۰	-۰/۲۰	-۳/۴۰	۱/۶۰	-۲/۲۰	۱/۴۰	-۱/۶۰	درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
۱/۷۰	۲/۱۰	۲/۱۰	۲/۳۰	۲/۰۰	۱/۳۰	۰/۸۰	۱/۲۰	۱/۰۰	۰/۷۰	۰/۷۰	۰/۶۰	تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
سه ماهه سوم ۲۰۰۸			سه ماهه دوم ۲۰۰۸			سه ماهه اول ۲۰۰۸			چهارم ۲۰۰۷			رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)
-۰/۱			-۲/۴			۳/۲			۲/۶			

۴- انگلیس

الف- نوسانات لیره

در هفته گذشته، لیره انگلیس در برابر تمام ارزهای مورد بررسی تقویت شد. متوسط ارزش لیره در هفته مذکور نسبت به متوسط ارزش آن در هفته ماقبل در برابر دلار ۲/۹۱ درصد افزایش داشت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر لیره در محدوده ۱/۵۴۵۶-۱/۵۱۷۳ دلار معامله گردید.

در هفته گذشته لیره استرلینگ از نظر میزان افزایش ارزش بالاترین رتبه را در میان ارزهای عمده داشت. مهمترین دلیل این موضوع ترقی بازارهای سهام و بازگشت شرایط اعتماد و ریسک پذیری به بازارها بود. در هفته ای که گذشت شاخص سهام داو جونز ۷ درصد و شاخص بورس لندن در حدود ۵ درصد نسبت به هفته ماقبل گذشته ترقی کردند. از آنجا که لیره طی یک سال گذشته در برابر دلار امریکا روند نزولی داشته و در حدود ۲۲ درصد از ارزش آن کاسته شده است، شرایط روانی در زمان بهبود ریسک پذیری طی هفته گذشته کاملاً به نفع لیره تمام شد و ۳ درصد از زیانهای گذشته در برابر

دلار را جبران نمود. با این حال چشم انداز اقتصادی انگلیس به اندازه ای تیره است که نمی توان انتظار داشت این روند صعودی در بلند مدت باقی بماند. روز دو شنبه لیره در برابر دلار افزایش یافت اما به دلیل ترقی قابل توجه یورو در برابر دلار، لیره اندکی در برابر یورو تضعیف شد. روز سه شنبه باز هم به دلیل کمک های دولت امری که به بخشهای مختلف اقتصاد این کشور روند صعودی بازارهای سهام ادامه داشت و همین موضوع باعث شد تا لیره به بالاترین رکورد خود طی دو هفته گذشته در برابر دلار دست یابد. در این روز هر لیره در برخی ساعات تا ۱/۵۳۹۵ دلار نیز معامله شد که بالاترین میزان از ۱۲ نوامبر به بعد محسوب می شود. روز چهارشنبه تضعیف بازارهای سهام بویژه در وال استریت و لندن باعث شد تا لیره در برابر دلار وین تضعیف گردد. چشم انداز نامناسب اقتصادی انگلیس باعث شده است تا هر زمان که بحران اقتصاد جهانی شدت می گیرد لیره به سرعت واکنش نشان داده و تضعیف گردد. در ادامه هفته یعنی روزهای پنج شنبه و جمعه نیز با توجه به صعودی بودن بازارهای مالی بویژه سهام لیره در برابر دلار وین ترقی کرد.

ب- بازار پولی

در روز سه شنبه هفته گذشته آقای مروین کینگ رئیس کل بانک مرکزی انگلیس طی سخنانی مهمترین موضوع در اقتصاد این کشور را ترغیب موسسات مالی به ارائه مجدد وام به متقاضیان وام دانست. به اعتقاد وی باید شرایط را بگونه ای مهیا کرد که بانکها باز هم اعتماد لازم برای از سر گیری روال عادی وام دهی را بدست آورند. آقای کینگ پیشنهاد داد که بانکها قوانین مربوط به کفایت سرمایه خود را تا حدودی تسهیل نمایند تا شرایط برای ارائه تسهیلات باز هم فراهم شود.

ج - وضعیت اقتصادی

روز دو شنبه آقای ایستر دارلینگ وزیر دارایی انگلیس گزارش مقدماتی بودجه این کشور در سال ۲۰۰۸ را ارائه کرد. بر اساس گزارش آقای دارلینگ پیش بینی نرخ رشد اقتصادی انگلیس از ۱/۵ درصد به ۰/۷۵ درصد در سال جاری مورد بازنگری نزولی قرار گرفت. بر اساس اظهارات وزیر دارایی انگلیس رکود اقتصادی تنها تا سال ۲۰۰۹ ادامه خواهد داشت و اقتصاد این کشور در سال ۲۰۱۰ از رشدی مابین ۲-۱/۵ درصد برخوردار خواهد بود. در حالی که کسری بودجه این کشور در سال ۲۰۰۷ در حدود ۰/۵ درصد تولید ناخالص داخلی بود این کسری در سال جاری به ۴۱ میلیارد استرلینگ یعنی ۲/۸ درصد تولید ناخالص داخلی افزایش یافت. پیش بینی می شود که این کسری با توجه به اعمال سیاستهای مالی انبساطی دولت در سال ۲۰۰۹ برای مقابله با رکود اقتصادی به حدود ۸۰ میلیارد استرلینگ یعنی حدود ۵/۳ درصد تولید ناخالص داخلی برسد.

عمده ترین شاخصهای اقتصادی انگلیس													
سال ۲۰۰۸												ماه	
اکتبر	سپتامبر	اوت	ژوئیه	ژوئن	مه	آوریل	مارس	فوریه	ژانویه	دسامبر	نوامبر		
		۲/۸	۲/۷	۲/۶	۲/۶	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	۲/۵	شاخصهای اقتصادی
													نرخ بیکاری (به درصد)
	-۸/۴۶	-۸/۸۷	-۱۶/۳۹	-۱۵/۷۳	-۱۴/۷۳	-۱۵/۰۴	-۱۴/۸۸	-۱۴/۹۰	-۱۵/۶۱	-۱۵/۲۶	-۱۶/۳۸		موازنه تجاری (به میلیارد دلار)
-۰/۲	-۰/۲	-۰/۱	-۰/۴	-۰/۱	-۰/۹	۰/۲	-۰/۵	۰/۳	-۰/۱	۰	-۰/۱		درصد تغییرات ماهانه تولیدات صنعتی
۴/۵	۵/۲	۴/۷	۴/۴	۳/۸	۳/۳	۳	۲/۵	۲/۵	۲/۲	۲/۱	۲/۱		تغییر سالانه در شاخص قیمت مصرف کننده (به درصد)
	سه ماهه سوم ۲۰۰۸		سه ماهه دوم ۲۰۰۸				سه ماهه اول ۲۰۰۸					رشد سالانه تولید ناخالص داخلی (به درصد)	
	-۰/۵		۱/۵				۲/۳						

۵- طلا

متوسط قیمت طلا در هفته گذشته نسبت به متوسط قیمت آن در هفته ماقبل در بازار نیویورک ۸/۵۷ درصد افزایش یافت. به نرخهای آخر وقت بازار مذکور، در هفته گذشته قیمت هر اونس طلا در محدوده ۸۱۷/۶۵-۸۱۳/۶۵ دلار، در نوسان بود.

در هفته گذشته نوسانات قیمت طلا عمدتاً تحت تأثیر اقدامات دولت و بانک مرکزی آمریکا برای کاهش مشکلات مالی این کشور و برخی از عوامل دیگر قرار داشت. در روز یکشنبه مطابق با ۲۳ نوامبر، دولت آمریکا برنامه ای ۳۰۶ میلیارد دلاری برای تقبل قسمت عمده ای از زیانهای بالقوه بانک Citigroup ارائه داد. علاوه بر آن دولت حدود ۲۰ میلیارد دلار نیز سرمایه به این بانک تزریق نمود. اعلام این برنامه از یکسو بیانگر عمق شدید مشکلات مالی در آمریکا بود. این امر احتمال به صفر رسیدن نرخهای بهره کلیدی در آمریکا و احتمال ادامه کاهش نرخهای بهره کلیدی در سایر کشورهای صنعتی را تقویت نمود. نگرانی نسبت به عمق مشکلات مالی آمریکا و احتمال ادامه کاهش نرخهای بهره کلیدی در سطح جهان، جاذبه سرمایه گذاری در طلا را افزایش داد. از سوی دیگر اقدام دولت

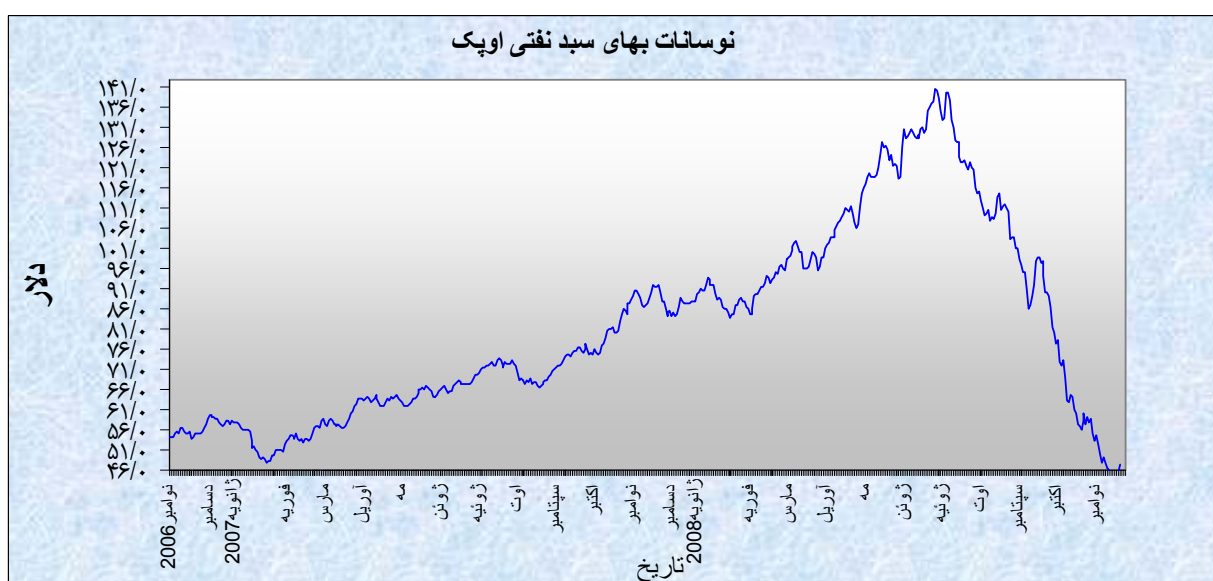

آمریکا برای کمک به Citigroup، موجب تقویت شدید سهام در آمریکا شد. این امر نیاز سرمایه گذاران به فروش طلا جهت افزایش ودیعه در نزد وام دهندگان را کاهش داد. همچنین این برنامه به افزایش تورم دامن می زند. موارد مذکور به همراه ترقی قیمت نفت سبب تقویت شدید قیمت طلا در روز دوشنبه شد. در اوایل روز سه شنبه فروش های سوداگرانه موجب کاهش قیمت طلا گردید. اما بعداً در همان روز خبر مربوط به تجدید نظر نزولی تولید ناخالص داخلی سه ماهه سوم سال جاری آمریکا و اعلام برنامه ۸۰۰ میلیارد دلاری بانک مرکزی برای برگرداندن ثبات به بازارهای مالی، موجب تقویت قیمت طلا گردید. در روز چهارشنبه ترقی دلار در برابر یورو، موجب کاهش قیمت طلا شد. در روز پنجشنبه بازار طلای نیویورک در تعطیلات رسمی بسر می برد. اما در این روز به دلیل ضعف دلار، قیمت طلا در بازار لندن افزایش یافت. در روز جمعه ترقی شاخص های قیمت سهام، حملات تروریستی به بمبئی و ترس از افزایش شدید عرضه دلار، موجب افزایش قیمت طلا شد. لازم به ذکر است که در روز چهارشنبه استراتژیست ها Citi FX اعلام کردند که در آینده نه چندان دور به دلیل عرضه شدید دلار و رشد تورم، قیمت هر اونس طلا تا سطحی بالاتر از ۲۰۰۰ دلار نیز خواهد رسید.

۶- نفت

متوسط بهای نفت خام پایه آمریکا در هفته گذشته نسبت به متوسط آن در هفته ماقبل ۱/۹۷ درصد افزایش یافت. به نرخهای پایان وقت بازار نیویورک، در هفته قبل هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده ۵۰/۷۷-۵۴/۵۰ دلار معامله گردید.

نوسانات بهای نفت خام طی هفته گذشته، به طور عمده تحت تأثیر انتشار اخبار و گزارشهای

اقتصادی، گمانه زنی‌ها نسبت به نشست اوپک و برخی موارد دیگر قرار داشت. در روز دوشنبه کمک ۲۰ میلیارد دلاری دولت آمریکا به بانک Citigroup فضای خوشبینانه‌ای بوجود آورد. همچنین آقای باراک اوباما رئیس جمهور منتخب آمریکا، تیم اقتصادی کابینه آینده خود را تعیین کرد. در نتیجه بورس وال استریت ترقی نمود و دلار در برابر سبدهی از ارزشها تضعیف گردید. همچنین با نزدیک شدن به زمان برگزاری نشست اوپک (روز شنبه ۲۹ نوامبر) گمانه زنی‌ها در مورد احتمال یک کاهش دیگر در تولیدات این سازمان قوت گرفت. بنا بر کلیه موارد مذکور قیمت نفت در اولین روز هفته نزدیک به ۹ درصد افزایش نشان داد. در روز سه شنبه یک گزارش منتشره حاکی از آن بود که تولید ناخالص داخلی آمریکا در سه ماهه سوم بیش از انتظارات کاهش یافته است. بر این اساس در مدت مذکور مخارج مصرفی شدیدترین افت را طی ۲۸ سال گذشته داشته، سود شرکت‌ها برای دومین سه ماهه متوالی کاهش یافته و سرمایه‌گذارها در بخش تجاری نیز با افت مواجه بوده است. جمع بندی بسیاری از تحلیل‌گران بازار این بود که برنامه‌های اقتصادی فدرال رزرو برای خروج کشور از بحران و رکود کفایت نمی‌نماید. به همین دلیل قیمت نفت کاهش یافت. در روز چهارشنبه بانک مرکزی چین برای چهارمین بار از اواسط سپتامبر تاکنون، نرخ بهره در این کشور را کاهش داد. همچنین افزایش امیدواری به مؤثر بودن کمک‌های مالی دولت به شرکت عظیم خودروسازی جنرال موتورز و معاملات سوداگرانه به رشد بازار سهام انجامید. عوامل یاد شده سبب افزایش بهای نفت گردید. ضمن آنکه در این روز گزارش هفتگی اداره کل اطلاعات انرژی آمریکا از وضعیت موجودی انبار نفت و فرآورده‌های عمده نفتی این کشور به شرح جدول زیر منتشر گردید:

جدول ۱- موجودی انبار نفت آمریکا

تولیدات	موجودی انبار در هفته منتهی به ۲۰۰۸/۱۱/۲۱ (ارقام به میلیون بشکه)	درصد تغییر نسبت به هفته ماقبل	درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال قبل
نفت خام	۳۲۰/۸	۲/۳۳	۶/۱۹
نفت حرارتی و دیزل	۱۲۶/۷	-۰/۱۶	-۵/۹۴
بنزین	۲۰۰/۵	۰/۹۶	-۱/۰۹

در روز پنج شنبه، بازار نفت نیویورک به مناسبت تعطیلات روز شکرگزاری بسته بود. در اوایل روز جمعه بوقت بازار نیویورک بر اساس اظهارنظر برخی مقامات اوپک، کارشناسان احتمال می دادند که این سازمان کاهش تولید را تا ماه بعد به تعویق اندازد. در نتیجه بر بهای نفت فشار نزولی وارد آمد. اما اظهارنظرهای بعدی وزرای نفت اوپک احتمال کاهش تولید را تقویت نمود. علاوه بر آن، شاخصهای بورس در این روز رشد داشتند. در نتیجه روند نزولی قیمت نفت برگشت نمود و در نهایت نسبت به روز کاری قبل تغییر چندانی نشان نداد.

جدول ۲- قیمت نفت خام در هفته منتهی به ۲۸ نوامبر ۲۰۰۸

عنوان	روزهای هفته	دوشنبه ۲۴ نوامبر	سه شنبه ۲۵ نوامبر	چهارشنبه ۲۶ نوامبر	پنجشنبه ۲۷ نوامبر	جمعه ۲۸ نوامبر	متوسط هفته
نفت برنت	۵۳/۹۳	۵۰/۳۵	۵۳/۹۲	۵۳/۱۲	۵۴/۴۹	۵۳/۱۶	
نفت پایه آمریکا	۵۴/۵۰	۵۰/۷۷	۵۴/۴۴	تعطیل	۵۴/۴۳	۵۳/۵۴	
نفت اوپک	۴۴/۴۸	۴۵/۵۳	۴۵/۴۷	۴۷/۳۸	--	۴۵/۷۲	